

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 11P/11/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4323200215
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Petříková
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2023:4323200215.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice v konaní pred sudkyňou T. L. U., vo veci starostlivosti o L. R.: A. W., M. XX.X.XXXX J. U. W., M. XX.X.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, deti rodičov: C. D. (U. L.), M. X.X.XXXX, Q. XX. J. X, W., A.Č. B. XX, U. D. J. D.Ó. W., M. XX.X.XXXX, Q. W. XX, Č., A.Č. Ú. Ž., o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

I. Súd zveruje L. A., M. XX.XX. XXXX J. L. U., M. XX.XX. XXXX do osobnej starostlivosti matky.

II. Obaja rodičia sú oprávnení mal. deti zastupovať a spravovať ich majetok.

III. Otec je povinný prispievať na výživu každého maloletého dieťaťa zvlášť sumou zodpovedajúcou 30 % aktuálneho životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

IV. Súd nad výchovou L. A. J. L. U. nariaďuje dohľad.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka v návrhu podanom dňa 16.1.2023 žiadala, aby súd určil výživné na deti, ktoré boli prepustené do jej starostlivosti z CDR Štúrovo, kde boli umiestené dočasne na dobu 6 mesiacov do 29.12.2022. Otec sa momentálne nachádza v ÚVTOS Želiezovce.

2. Súd pojednával v neprítomnosti otca, ktorý s prejednaním súhlasil, v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody.

Vykonaným dokazovaním súd zistil nasledovný skutkový stav:

3. Mal. deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu rodičov. Okrem mJ. A. J. U. majú rodičia vyživovaciu povinnosť aj k L. D., M. XX.XX.XXXX, ku ktorej bol výkon rodičovských práv a povinností upravený rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 17P/158/2020-108 zo dňa 24.6.2022 a k L. C., M. XX.XX.XXXX, ku ktorej bol výkon rodičovských práv a povinností upravený rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 11Pc/19/2022-38 zo dňa 24.8.2022, obe boli zverené do osobnej starostlivosti matke, pričom otec má stanovené výživné v zákonom stanovenom minimálnom rozsahu.

4. Mal. deťom, A. J. U. bolo uznesením tunajšieho súdu č.k. 17P/50/2021-84 zo dňa 24.6.2022 nariadené výchovné opatrenie - pobyt v CDR Š. za účelom zabezpečenia rodinných a sociálnych pomerov najdlhšie

na obdobie 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, t.j. od 29.6.2022. Po uplynutí tohto obdobia sa deti vrátili k matke. CDR Š. v poslednej správe v decembri 2022 uviedlo, že správanie L.. A. sa mierne zlepšilo od leta 2022. Uvedomila si, že ak bude pokračovať vo výbušnom a agresívnom správaní, nerešpektovaní autorít a pravidiel, tak bude CDR riešiť diagnostický pobyt. V minulosti sa riešil aj pobyt v psychiatrickej nemocnici F. B., ale spätnú väzbu CDR nedostalo. Počas posledných pobytov u matky, mal. deti prichádzali do CDR veľmi rozrušené, ale z dôvodu odlúčenia u matky, chceli ostať už u nej. Psychológ z CDR sa vyjadril, že v poslednej dobe mal. deti ťažko zvládali odlúčenie od matky, mali stavy úzkosti, občas až panické záchvaty. Nevedeli sa dlho vyrovnať s možnosťou, že by dlhodobo ostali v CDR. Taktiež na ne negatívne pôsobilo, to, že matka zabezpečovala starostlivosť o ich súrodencov a oni pri nej nemohli byť. Psychológ uviedol, že v najlepšom záujme mal. detí je, aby vyrastali v prirodzenom prostredí.

5. Zo šetrenia rodinných pomerov je zrejmé, že sanácia rodinného prostredia prebehla úspešne. Matka si vytvorila vhodné podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o mal. deti a bolo možné ich prinavrátiť do rodinného prostredia. Výchovné opatrenie bolo ukončené 29.12.2022. Od tohto obdobia matka s ÚPSVaR Levice spolupracuje a vykonávajú sa šetrenia pomerov v domácnosti. Matka býva t.č. na adrese B. XX, U. D.. Koncom januára 2023 sa matka vydala za svojho partnera U.. D. T.. Bývajú v rodinnom dome, ktorého vlastníkom je matkin manžel a jeho sestra. V spoločnej domácnosti s matkou a jej manželom bývajú aj matkine ďalšie dve mal. deti, C., M.. XX.XX.XXXX J. D. XX.XX.XXXX a býva s nimi aj matkina svokra. Ide o starší rodinný dom, ktorý má 3 izby, kuchyňu a sociálne zariadenie. Mal. deti majú k dispozícii spoločnú izbu, matka s manželom obývajú ďalšiu miestnosť a svokra má tiež samostatnú izbu. V domácnosti bolo čisto a poriadok. Bytové pomery sú na požadovanej úrovni. Matka je nezamestnaná, tak ako aj jej manžel, poberajú dávky v hmotnej núdzi a matka poberá prídavok na mal. deti. Po návrate mal. detí z CDR Štúrovo, ich matka prihlásila do ZŠ F. U. D.. Matka sa snaží zabezpečovať starostlivosť o mal. deti, ale tie jej celú situáciu veľmi sťažujú. Obe mal. deti navštevujú psychiatra a sú nastavené na medikamentóznú liečbu. L.. A. má diagnostikovanú poruchu správania a mal. Pavol je zdravotne znevýhodnený, s ľahkým mentálnym postihnutím. L.. A. máva sklony k agresívnemu správaniu, seba poškodzovaniu, je výbušná, nerešpektuje autority a je konfliktná. Odmieťa užívať predpísané lieky. Je v pubertálnom veku, veľa času trávi s mobilom v ruke, vypisuje si s chlapcami, nevhodne sa oblieka, škola ju nezaujíma. Nerešpektuje ani matku. Ak jej matka vezme mobil, dostane hysterický záchvat. Naposledy pri takomto záchvate musela byť privolaná aj rýchla zdravotná pomoc. Matke bolo doporučené, aby bola L.. A. hospitalizovaná v psychiatrickej nemocnici, nakoľko odmieta užívať aj lieky, ktoré sú pre ňu nevyhnutné. S mal. deťmi bol vykonaný informatívny pohovor samostatne, bez prítomnosti matky. Mal. A. bola počas rozhovoru veselá, komunikovala, uviedla, že po návrate z CDR sa jej dobre býva v domácnosti matkinho manžela. Rozumie si s ním a je rada, že sa mama za neho vydala. Konflikty máva s matkinou svokrou, ktorá má s ňou neustále nejaký problém. Vždy je niečo, čo jej prekáža, konflikty má aj s mamou. V deň matkinej svadby sa zavrela do kúpeľne a strúhadlom si začala rezať ruky. Nechcela uviesť dôvod, prečo tak konala. Problém mala aj v škole s jednou spolužiačkou, ale už to vyriešila. Uviedla, že do školy chce chodiť, ale teraz bola častejšie chorá. V škole má zlé známky, z niektorých predmetov aj prepadá. Poprela, že by behala za chlapcami. Uviedla, že sa už nechce vrátiť do CDR. Aj L.. U. bol počas pohovoru milý a komunikatívny. Uviedol, že je rád, že je doma pri mame. Ešte počas vianočného pobytu bol F. W. u starej mamy, nebývalo sa mu tam zle, ale viac ho to ťahalo do U. D.. Aj on má pozitívny vzťah k matkinmu manželovi, ktorý sa mu venuje. Uvedomuje si, že mamu občas neposlúcha a dá jej zabrať, ale je to vraj preto, lebo sa nudí. Nerešpektuje ju keď niečo povie, neskoro chodí spať, lebo nie je unavený. Nemá si kde vybiť energiu. Chýba mu obľúbený futbal a kamaráti z CDR. S A. nemá až taký dobrý vzťah. Často ho provokuje, bijú sa. Uviedol, že mama sa o neho dobre stará. Keď je veľmi zlý, zvykne prísť potom za mamou a ospravedlní sa jej. Uviedol, že by si veľmi prial, aby sa mohol aj v dedine venovať futbalu. V dedine pozná viacerých chlapcov, ale kamaráta má len jedného.

6. Mal. deti sú v pediatrickej starostlivosti L.. D. F. Ž. od 1.2.2023. Podľa zdravotnej dokumentácie majú absolvované všetky preventívne prehliadky vrátane očkovaní. Na vyšetrenie s deťmi chodí matka.

7. Základná škola v U. D. uviedla, Ž. L.. A. navštevuje od 9.1.2023 6. ročník. Maloletá sa na vyučovacie hodiny nepripravuje, nenosí si základné učebné pomôcky, na hodinách je apatická, bez záujmu o vyučovanie. Po upozornení učiteľom je drzá a arogantná. Jej správanie voči spolužiakom je nevhodné, posmešné, často krát vyvoláva konflikt, čím porušuje školský poriadok. Školská dochádzka je nepravidelná, často sa pýta z vyučovania domov, z neopodstatnených dôvodov. Nechodí do školy

vhodne oblečená, po upozornení sľúbi nápravu, ktorú ale nedodrží. V školskej jedálni sa nestravuje. Matka so školou komunikuje, komunikácia prebieha len telefonicky na podnet školy. Vymeškané hodiny sa matka snaží včas ospravedlniť. Maloletá sa k vyučujúcim správa neprimerane, prchko reaguje, používa vulgarizmy. Badať u nej seba poškodzujúce sklony (reže si ruky, alebo sa pichá perom). L.. U. navštevuje 5. ročník. Školská dochádzka je pravidelná, chýba len pre chorobu. Vymeškal 6 neospravedlnených hodín, ale nie jeho vinou, naviedla ho na to A.. So správaním v škole nie sú problémy, dodržiava školský poriadok. Na vyučovacích hodinách sedí potichu, počúva výklad vyučujúcich. Je vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia. Dosahuje slabé výsledky, na vyučovanie sa pripravuje nepravidelne. Nie je vybavený potrebnými školskými pomôckami. Do školy chodí upravený, nosí si desiate, stravovanie má zabezpečené doma. Školský klub nenavštevuje.

8. Otec mal. detí je t. č. vo F. Ž. - F. R.. Podľa lustrácie v ZVJS otec do 21.5.2023 vykonáva trest odňatia slobody uložený rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. OT/71/2021 a od 21.5.2023 do 21.11.2023 bude vykonávať trest odňatia slobody uložený rozsudkom Okresného súdu C. P.p. zn. 4T/63/2021.

9. Matka na pojednávaní vypovedala a potvrdila, že po návrate detí z CDR má problémy P. A., ktorá odmieta chodiť do školy. Síce sa matke vždy podarí ju ospravedlniť, keď sa jej však niečo nepáči alebo neurobí tak ako ona chce, má záchvaty a reže si ruky. Stále ich má dorezané. Psychiatrické lieky, ktoré mala, užívať nechcela. Matka s ňou však navštevuje L.. L., psychiatricku a dozerá na to, aby predpísané lieky užila. Dcéra býva agresívna, strčila už aj do matky a zvykne robiť zle aj súrodencom, bije ich. L.. L. však dala matke výmenný lístok do Psychiatrickej nemocnice Kremnica, kde by A. mala ísť na liečenie, momentálne však majú plno, takže čakajú na uvoľnenie miesta.

10. Matka je nezamestnaná, spolu s manželom poberajú dávky v hmotnej núdzi vo výške 290 € mesačne a zúčastňujú sa aktívnych prác. Prídavky na deti zatiaľ nepoberá, stále sú vyplácané na osobitného príjemcu, ktorým je obec. Matka má ešte vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu k mal. Barbore, ktorá je v CDR R. L.Ž..

11. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, 25 a 26 sa použijú primerane.

12. Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

13. Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

14. Podľa § 62 odsek 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

15. Podľa § 62 odsek 6 Zákona o rodine ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

16. Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

17. Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

18. Podľa § 62 odsek 4 Zákona o rodine Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

19. Podľa § 62 odsek 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

20. Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

21. Podľa § 77 odsek 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

22. Podľa § 37 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

23. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

24. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že mal. deti pochádzajú z mimomanželského pomeru rodičov, ktorí spolu nežijú. Mal. deti sa nachádzajú v domácnosti matky, u ktorej sú vytvorené vhodné podmienky a matka starostlivosť o deti nezanedbáva. Otec sa v súčasnosti nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a teda objektívne nie je možné, aby starostlivosť o deti zabezpečoval. Po uložení a absolvovaní pobytu v CDR Š. na základe výchovného opatrenia si matka svoje pomery upravila a robí všetko preto, aby bolo o deti riadne postarané. Vzhľadom na uvedené súd zveril mal. deti do osobnej starostlivosti matky, pretože je jednoznačne v záujme detí, aby vyrastali v rodinnom prostredí. Problémové však ostalo správanie L.. A., ktoré je potrebné riešiť aj psychiatrickou liečbou, ale zdá sa, že maloletá matka v tomto smere absolútne situáciu neuľahčuje. Dokonca nevhodne pôsobí aj na brata U.. Práve pre vyššie uvedené problémy súd nad výchovou mal. detí nariadil dohľad. Otcovi uložil povinnosť na výživu mal. detí v minimálnom zákonom stanovenom rozsahu (aktuálne 32,11 €) berúc do úvahy jeho momentálnu situáciu a ďalšie vyživovacie povinnosti.

25. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 52 CMP.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Levice, v troch písomných vyhotoveniach.

Odvolanie len proti odôvodneniu nie je prípustné.

V odvolaní má byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a datované.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Rozsudok o výživnom je vykonateľný doručením.